

Belgaphil 14

Officieel bondsblad van de K.L.B.P.

- 3 Woord van de voorzitter
- 4 Het stadhuis van Charleroi
- 10 British Antarctic Territory
- 14 Agenda Info's en Mededelingen
- 15 Literatuur
- 16 De herkomst van minder bekende Congolese plaatsnamen (vervolg)
- 19 De Slechtvalk

Internationale Postzegel- en Muntenbeurs

10 & 11 oktober 2009

antwerp expo

Jan van Rijswijcklaan 191
2020 Antwerpen

Zaterdag van 10u00 tot 18u00

Zondag van 10u00 tot 16u00

Toegangsprijs: € 3.00

FNIP VZW BOEKENBERGLEI 181-3 BE-2100 DEURNE

www.fnip.be - info@fnip.be - tel.: +32(0)486 96 22 85 - fax: +32(0)3 233 89 70

In samenwerking met FNIP bieden wij onze lezers gratis toegang aan:

Geef deze bon af aan de ingang voor gratis toegang op zaterdag 10 of zondag 11 oktober 2009

naam: .....

adres: .....

.....

Woord *van de voorzitter*

Eddy Van Vaeck: Nationaal voorzitter van de K.L.B.P

De eerste zonnestrallen van de lente inspireren de meeste mensen tot het schrijven van meer optimistische artikels en vooruitzichten.

De voorbije maanden passeerden al twee tentoonstellingen met wedstrijd karakter de revue en de komende maanden hebben onze leden nog de gelegenheid om aan drie andere wedstrijden deel te nemen. De bedoeling moet uiteraard zijn dat ze zich kunnen klaarstomen voor de komende nationale tentoonstelling in 2010 te Antwerpen. Voor hen die de internationale poort zagen opengaan, zal ANTVERPIA 2010 een eerste kennismaking zijn met dit Europees Kampioenschap. Voor anderen zal het een weerzien zijn, maar voor allen is het vooral toch hopen op een mooi resultaat. Dit moet een bekroning zijn voor jarenlange arbeid aan een verzameling, wat ook de discipline mag zijn waaraan we deelnemen.

Het ligt in de bedoeling van de K.L.B.P. om ALLE nationale en internationale verzamelingen te tonen aan België en heel Europa. Ik zou zelfs zeggen, alle verzamelaars die klaar zijn met hun verzameling, hebben de morele plicht om deel te nemen. Is het niet? We vieren toch maar één maal de 120ste verjaardag van de oprichting van onze "Landsbond".

De K.L.B.P. zal dan ook niet nalaten om voor ALLE verzamelaars die deelnemen, zowel op nationaal als op internationaal vlak, iets speciaals te doen. Wat dat zal worden kunnen we uiteraard nu nog niet vertellen. Maar het zal vast en zeker de moeite lonen om voor deze viering nog "eens buiten te komen" met uw verzameling. De komende dagen zal dan ook bij elke verzamelaar – tentoonsteller, die kan en mag deelnemen een uitnodiging in de bus vallen met mogelijk al wat meer details. Bij het lezen van deze

woorden hebt u misschien de bewuste brief al in uw bus gevonden. Wij rekenen op uw deelname om samen deze 120ste verjaardag van de K.L.B.P. te vieren.

Tijdens de laatste algemene vergadering van zaterdag 25.04.2009 werden de afgevaardigden van de aanwezige clubs in het bezit gesteld van een cd-rom met daarop de laatste versie van ons vademecum. Zij die er niet waren, wat jammer is, zullen hun exemplaar krijgen via de provinciale afgevaardigden in hun provincie. We vragen dan ook aan alle clubs dit vernieuwde vademecum ter beschikking te stellen van de leden. Alle opbouwende kritiek wordt in dank aanvaard.

Aan de leden binnen alle clubs zouden we willen vragen om ELKE wijziging door te geven via de club. Nog steeds krijgen we ongeveer 1%, volgens ons te veel, exemplaren van Belgaphil terug.

Het redactiecomité doet telkenmale zijn uiterste best om u een mooi en interessant exemplaar van Belgaphil door te sturen. Zorg er dan ook voor dat het terecht komt. Alvast bedankt.

Oh ja, voor u met vakantie vertrekt, noteer alvast de data van ANTVERPIA 2010, van 9 tot en met 12 april 2010 in Antwerp Expo.

Prettige vakantie.
Uw voorzitter

COLOFON

Voorzitter

Eddy Van Vaeck
Longtinstraat, 44
1090 BUSSEL
e.vanvaeck@klbp.be
+32 2 423 23 22

Secretaris

Constant Kockelbergh
Avenue des Cerisiers, 21
1330 RIXENSART

Penningmeester

R. Duhamel
Avenue des Erables, 14
B-1420 BRAINE-L'ALLEUD
robertduhamel@skynet.be
n° rekening "Landsbond"
210-0583900-12
BIC: GEBABEBB
IBAN: BE19 2100 5839 0012

Medewerkers

Robert Duhamel
Michel Fivez

Jozef Ghys
Constant Kockelbergh
Bernard Péters
Bruno Stes
Ivan Van Damme
Filip Van der Haegen

Vertalers

Constant Kockelbergh
Bernard Péters
Marcel Van der Mullen

Oplage

12 000 exemplaren

Prijs

GRATIS voor de leden van
K.L.B.P.
€ 15,00/jaarabonnement

Volgend nummer

Belgaphil n° 15 verschijnt op
31 juli 2009.
Om onder de beste voor-
waarden gepubliceerd te
worden dienen uw teksten
en mededelingen uiterlijk op
1 juni 2009 toe te komen op

de redactie:
Redactie Belgaphil,
p/a Ivan Van Damme
Vijverstraat 19
B-9881 Bellem
E-mail: naviemmadnav@
skynet.be

Verantwoordelijkheid

Iedere auteur blijft steeds
verantwoordelijk voor de
inhoud van zijn artikel

Het stadhuis van Charleroi

uitgave van 18 oktober 1936

Jean Vanhingeland: nationaal commissaris traditionele filatelie

Inleiding en algemeen gedeelte

Een velletje dat het stadhuis van Charleroi voorstelde, werd uitgegeven ter gelegenheid van de plechtige inwijding van het nieuwe stadhuis van Charleroi zowel als van de organisatie van een nationale filatelistische tentoonstelling voor de jeugd. De tentoonstelling werd gehouden van 18 oktober tot 1 november.

fig. 1 – Maximumkaart van het stadhuis van Charleroi met eerstedagafstempeling

Bij Koninklijk Besluit van 25 september 1936 en ministerieel besluit van 26 september 1936 werd het velletje dat gewijd was aan het stadhuis van Charleroi, in gebruik gesteld op 18 oktober 1936 en buiten gebruik op 1 maart 1937. Bijgevolg hebben we een geldigheidsduur van vier maanden en twee weken.

Het ontwerp van het velletje werd gerealiseerd door Marcel Rau, de gravure was het werk van Jean De Bast, terwijl de staaldiepdruk werd uitgevoerd in de Zegeldrukkerij van Mechelen op vellen van 2 x 8 velletjes. De oplage bedroeg 92.409 exemplaren, de toeslag van 0,55 fr. was bestemd voor het Nationaal werk van België voor Tuberculosebestrijding.

fig. 2 – Afgestempeld velletje met bijkomend eerstedagstempel CHARLEROI 18 oktober 1936. Het velletje draagt de handtekening van de graveur Jean De Bast.

De genese van de uitgifte

Er bestaan verschillende proefdrukken van het velletje. We tellen onvoltooide drukken, ingedeeld in vijf gravu-refases en voltooide proefdrukken in meerdere schakeringen. Voor meer details kan de lezer het uitstekende werk raadplegen van dokter Jacques Stes: «Catalogue raisonné des essais des timbres de Belgique de 1910 à nos jours».

fig. 3 en fig. 4: Drukproeven in het rozerood en het zwart van het voltooide type op geelachtig papier. Op te

merken is de datum van 18-9-36 in plaats van 18-10-36. Het betreft waarschijnlijk een proefstempel met de tekst «BRUXELLES 1 – BRUSSEL 1» in plaats van de zes holle kruisen die we aantreffen in het speciale stempel.

De kleurschakeringen en de kenmerken

De velletjes werden afgedrukt op dun papier met gelige, licht glanzende gom. De tanding werd verkregen met een raam met een stramien van 11½, de bovenste horizontale perforatie is onregelmatig. Ieder vel bevat twee richtkruisen gelegen op 30 mm van de horizontale kaders. We hebben twee kleurnuances kunnen onderscheiden: grijsblauw en groenachtig blauw.

fig. 5: grijsblauw op enigszins blauwachtig papier

fig. 6: groenachtig blauw op blauwachtig papier

De bijzondere datumstempels

Op de eerste dag van de tentoonstelling, 18 oktober 1936, was de datumstempel nog intact. Hij werd die dag aangebracht in de linkerbovenhoek van enkele honderden velletjes die bestemd waren voor de filatelistenverenigingen. Alleen de talrijke gasten die het gemeentebestuur had uitgenodigd, mochten op die datum de tentoonstelling bezoeken en het speciale velletje kopen. Zij hebben het dus met diezelfde stempel kunnen laten afstempelen.

1e type: met perfecte buitencirkel – 2e type: met misvormde buitencirkel

fig. 7 en 8: stempels van 29 mm diameter met dubbele cirkel, met brug, Duits type – 18-10-36.10

De volgende morgen liet de afstempelende postbeambte de stempel ontglippen, die op de grond viel. Zovervormde de buitencirkel van deze speciale datumstempel.

Alleen de zegels of velletjes die op 18 oktober 1936 gestempeld of afgestempeld waren, tonen een niet-gevormde afdruk.

Later heeft de postbeambte op verzoek van talrijke bezoekers en met de verantwoorde toestemming van zijn hiërarchische chefs de beschadigde stempel gebruikt en de datum teruggezet op 18 oktober 1936.

Ondanks wat vrij algemeen geloofd wordt, zien we hierdoor dat er geen twee verschillende stempels bestaan.

Het ongeval dat de afstempelende postbeambte ongelukkig teweeg had gebracht met de bijzondere datumstempel, heeft zich waarschijnlijk op het einde van de openingsdag voorgedaan. We hebben inderdaad een aangetekende brief gezien die verstuurd werd uit Charleroi en behandeld is door het tijdelijke postkantoor

binnen in het stadhuis op datum van 18 oktober 1936 om 17 uur, even voor de tentoonstelling de eerste dag werd gesloten (zie fig.9).

Vanaf 19 oktober 1936 vertonen alle datumstempels die op poststukken werden aangebracht, een afdruk waarvan de buitencirkel misvormd is.

fig. 9: aangetekende brief gefrankeerd met 2,45 fr., verstuurd van de tentoonstelling in Charleroi op 18 oktober 1936 om 17 u. naar Brussel. Tarief van 1 febr.1935: port voor een brief in de 1e gewichtsklasse: 0,70 fr. + aantekenrecht 1,75 fr. = 2,45 fr. Aantekenstrookje ontbreekt.

De speciale enveloppe

Het organisatiecomité had een speciale enveloppe laten aanmaken voor de verzending van alle briefwisseling met betrekking tot de organisatie van de nationale filatelistische tentoonstelling. Bovendien hadden ze eraan gedacht een ronde stempel van 34 mm diameter te laten maken, geslagen in het paars of in het rood, met als tekst «Exposition nationale de Philatélie– Réservée à la Jeunesse – 1936 – Charleroi ».

fig. 10 : Aantekende brief gefrankeerd met 2,45 fr.: 0,70 fr. voor de gewone brief + 1,75 fr. voor de aantekening, verstuurd op 31 oktober 1936 uit Charleroi naar Sombeke-Waasmunster. Afstempeling met het speciaal datumstempel type II. Aantekenstrookje van Charleroi 1.

Gebruik

Met zijn nominale waarde van 2,45 fr. was het velletje hoofdzakelijk bestemd voor de frankering van postzendingen naar het buitenland.

Internationaal postverkeer over land

Door de tariefbepaling van de Wereldpostvereniging (UPU) bedroeg het port voor een gewone brief 1,75 fr. tot 20 gram, vanaf 1 mei 1927 werd het aantekenrecht bepaald op 1,75 fr. Dat betekende dus een totaal van 3,50 fr.

fig. 11 :Aantekende brief gefrankeerd met 3,50fr. (OBP, nr. 403, 437 en 519) verstuurd uit Brussel op 11 november 1936 naar Haigerloch, Hohenzollern in Duitsland. Aantekenstrookje en datumstempel van 27 mm diameter met enkele cirkel van Brussel 1.Brugdatumstempel van 27,5 mm met dubbele cirkel van HAIGERLOCH op de achterzijde.

Internationaal postverkeer door de lucht

Nog altijd in het geheel van de tarieven van de UPU kostte drukwerk op 1 mei 1927 0,35 fr., het luchtpostrecht bedroeg op 1 mei 1930 0,50 fr. per 20 gram en het aantekenrecht 1,75 fr. Dat brengt ons op een totaal van 2,60 fr.

fig. 12 : Aangetekend drukwerk, verstuurd per vliegtuig vanuit Charleroi op 31 oktober 1936 naar Luzern. Aantekenstrookje van Charleroi 1 en luchtpoststrookje.

Het palmaresbanket

Het banket van de palmares van de nationale tentoonstelling werd georganiseerd op 25 oktober 1936 om 13.30 u. in het Grand Hôtel aan de Brabantkaai in Charleroi. Dat etablissement is gelegen aan de oever van de Samber, tegenover het treinstation Charleroi-Sud.

fig. 13 : Prentbriefkaart met het Grand Hôtel – Quai de Brabant in à Charleroi – Stationsplein.

Het menu dat aan de gasten werd aangeboden op het palmaresbanket, wordt gevormd door twee luiken en heeft de volgende afmetingen: 13,5 cm breed bij 21 cm hoog; het bestaat uit heel dik karton. De voorpagina bevat een velletje van de tentoonstelling. Het menu werd ontworpen en gedrukt door A. Dopchie uit Gilly. ✂

fig. 14: Speciale afstempeling van het type II van 25 oktober 1936 met dag en uur van het banket en speciaal datumstempel van het type I van 18 oktober 1936.

British Antarctic Territory

Luc Van Pamel Nationaal Commissaris Jury

Laten we heel even het spoor volgen van commandant Adrien de Gerlache die, met zijn schip de “Belgica” op 16 augustus 1897 vanuit Antwerpen vertrok en er op 5 november 1899 terugkeerde. Een reis van meer dan 2 jaar zonder veel comfort en dikwijls met de dood voor ogen. Twee bemanningsleden verloren er het leven bij.

Wat toen een erg avontuurlijke tocht was, is Antarctica heden ten dage uitgegroeid tot een toeristische bestemming. Via Buenos Aires vliegen we naar Ushuaia (Arg.). Dit uiterste puntje van Zuid-Amerika is gelegen bij de Kaap Hoorn, waar een 65-tal tourschepen de heen- en terugvaarten verzekeren naar Antarctica. Meestal zijn het wekelijkse of 14-daagse rondvaarten, die enkel gedurende de vier zomermaanden kunnen plaatsvinden (december-maart).

Vanuit Ushuaia, de zuidelijkste havenstad van Argentinië vertrekken de cruiseschepen naar Antarctica.

Afstempeling van Ushuaia – Fin del Mundo- Tierra del Fuego.

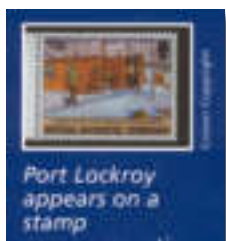

Het postkantoor van Port Lockroy.

Een van de kleinste postkantoren ter wereld bevindt zich op Antarctica, namelijk op het “British Antarctic Territory” (BAT) en situeert zich op een klein eilandje in de baai van Grahamland.

Het kantoor werd geopend op 13 februari 1944, terwijl de Koninklijke Britse marine de basis opbouwde onder de naam “Operation Tabarin”.

De brieven werden aanvankelijk verstuurd met het schip HMS William Scoresby tot Stanley, de hoofdstad van de Falklandeilanden. Nu zijn het ijsbrekers zoals de HMS Endurance en andere, genoemd de FIDS (Falkland Islands Dependencies Survey) die in normale omstandigheden de post komen ophalen. Het duurt ten langste een maand vooraleer de brieven ter bestemming komen.

De basis werkte er vier perioden tot 16 januari 1962, vooral op aanvraag van de vele postzegelverzamelaars die er hun zegels heenstuurden om ze te laten afstempen.

De eerste postzegels die er gebruikt werden op 11.2.1946 waren deze van de Falklands, ze vertoonden een rode opdruk waarop “Graham Land Dependency Of” stond.

Op 12 juli 1946 werden ze vervangen door zegels van de Falkland Islands Dependencies. Tussen 1946-49

verschenen meerdere onderwerpen. De eerste reeks vertoonde de kaart van Antarctica. In 1946 een reeks die de overwinning in WO II herdacht. In 1949 het zilveren huwelijksjubileum van Koning Georges VI en een UPU-serie.

In 1953 de kroning van koningin Elisabeth II, 1954 een serie met Zuidpoolschepen die in 1956 overdrukt werden met "Trans Antarctic Expedition 1955-58".

British Antarctic Territory : A. De Gerlache

Falkland Islands : De Belgica

Om zijn historische waarde werd de basis gerenoveerd en heropende het postkantoor in 1996 zijn deuren tijdens de zomermaanden.

Dit hulpkantoor staat onder toezicht van de Postmeester in Stanley. Alle post komende vanuit de BAT wordt in het postkantoor van Stanley gesorteerd en tweemaal per week met het vliegtuig naar Engeland verstuurd voor verdere behandeling.

De aangebrachte afstempelingen in 1944 en 1949 vermelden de naam Falkland Islands Dependency met in het centrum Graham Land, later in 1953 Port Lockroy - Grahamland.

In 1998 wordt het British Antarctic Territory (diam. 24 mm) met onderaan Port Lockroy en boven de datum een ster.

1997: Christmas

1996 : reeks Walvissen met speciaal FDC-stempel

Na 34 jaar, bij de heropening van het postkantoor in 1996 werd een speciale BAT reeks over walvissen uitgegeven. Er was een enorme belangstelling van over gans de wereld naar deze zegels en afstempelingen. Ongeveer 15000 poststukken werden er met de hand afgestempeld.

Een extra voorraad zegels diende vanuit Stanley aangevoerd te worden.

Alle opbrengsten door de verkoop van zegels en FDC zijn bestemd voor onderzoek, onderwijs en nieuwe projecten. ❀

Reeks Fauna anno 2003 met nieuwe datumstempel Port Lockroy (diam.29,5mm)

openbare postzegelveilingen

Veilingen

VAN OSSELAER

***Zeer ruim aanbod België en West-Europa,
tevens vele complete verzamelingen !***

volgende veiling

zaterdag 6 juni 2009 om 13.00 uur

in zaal RUGGEHOF, Frans Van Dijckstraat 46, 2100 DEURNE BELGIE

kijkgelegenheid : vrijdag 5 juni van 17.00 tot 21.00 uur
zaterdag 6 juni van 9.00 tot 12.30 uur

veilingcatalogus online

www.vanosselaer.com - info@vanosselaer.com

burelen : Koolsveldlaan 39A – 2110 WIJNEGEM – BELGIE

 03 354 48 88

Agenda *Info's en Mededelingen*

Le **conseil provincial namurois** (histoire postale) organise une **2e réunion pour néophytes** sur l'étude des marques et tarifs des précurseurs belges en service intérieur de la loi de 1836 à l'émission des timbres le vendredi **8 mai 2009** de 18 h30 à 20 h à BEAURAING
Pôle beaurinois Faubourg St. Martin 22 Beauraing. Animation interactive en diaporama.
Info: W Monfils 010 65 95 06 willymonfils@skynet.be (commissaire provincial namurois en H P)

Regionale tentoonstelling met Wedstrijdkarakter der Provincies Antwerpen – Limburg op zaterdag **9 mei en zondag 10 mei - HERANDALIA 2009** georganiseerd door **PZK Ontspanning & Themakempen - Herentals** in het Scheppers Instituut, Scheppersstraat 9 te 2200 Herentals, telkens van 10 tot 17 uur.

Ter info : de voorverkoop van 9 mei omvat de uitgiften van het velletje : Antverpia 2010 -Artistiek Antwerpen - het Postzegelboekje : Meesters van de Muziek en de zelfklevende postzegels : Zomerzegels

Op 10 mei (van 10 tot 15 uur) vindt Megafila plaats met een tentoonstelling van jeugdverzamelingen - doorlopend jeugdatelier op zaterdag én zondag - gratis wedstrijd, waarbij je de antwoorden vindt in de tentoongestelde bladen - diverse standen met materialen - Informatie door de juryleden en uitwisseling van ervaringen onder de jeugdbegeleiders.

Bijkomende inlichtingen: jef.ghys@telenet.be of Jozef Ghys - Tramstraat 10, 2300 Turnhout.

KVBP Schaffen (Diest) organiseert op zondag **10 mei 2009** en zondag 4 oktober 2009 zijn **nationale ruildag** : postzegels en varia - van 9 tot 15uur in zaal SCAFNIS.
St.-Hubertusplein 2 - 3290 Schaffen. Daglidkaart € 0,50 (clubleden gratis).
Info: Denis Winderix, Diestsebaan 111, 3290 Diest tel:013 31 11 15

K.V.B.P. Niel Rupelstreek organiseert op **17 mei 2009** van 9 tot 16 uur zijn **nationale ruilbeurs en rommelmarkt** in de feestzaal en Gemeentelijke Basisschool, Vredestraat (Veldstraat) 2845 Niel. Deze beurs loopt samen met een grote tentoonstelling over "Friedensreich Hundertwasser".

Toegang: gratis

Info: Mevr. C. De Graef, Winxstraat 15, 2845 Niel. Tel.: 03 888 67 24

e-mail: dgc@scarlet.be

De Postzegelkring **Sint-Gillis Dendermonde** organiseert zijn **18de nationale ruilbeurs** op zaterdag **23 mei 2009** in de zaal "De Zonnebloem", Breestraat 109 in 9200 Dendermonde.

Openingsuren: van 9 tot 17 uur - toegang gratis

Inlichtingen: Paul Vervoort, Votsstraat 50, 9255 Buggenhout, tel. 052 39 70 58 of 0475 92 74 44.

e-mail: capriooltje@skynet.be

Postzegelclub Nossegem organiseert zijn **21ste RUILBEURS** op zaterdag **30 mei 2009** van 9 tot 15 uur in hoeve Nothengem, Sint-Lambertusstraat 1, Nossegem.

Postzegels, poststukken, prentbriefkaarten en andere verzamelingen.

Iedereen welkom, toegang gratis

Literatuur

De **Filatelistische Studiekring Oost-Vlaanderen** (FISTO) heeft zijn **99e studie** gepubliceerd.

De studie is van de hand van Oswald Demeyer en behandelt de tweetalige militaire poststempels in de periode van 1917 tot einde 1918; zij is het vervolg van een studie waarin de periode 1913-1917 werd behandeld en die gepubliceerd werd einde 2007 (nr. 95).

De studie telt 46 bladzijden en kost € 8,00 (port inbegrepen voor verzending in het binnenland).

Ze kan besteld worden door storting of overschrijving van dit bedrag op rekening nr. 890-6841023-32 van FISTO, Kollekasteelstraat 14, 9030 Gent.

Een bevestiging van de bestelling per e-mail wordt op prijs gesteld (w.ronsse@skynet.be).

Het eerste deel van deze studie telt 62 bladzijden en kost € 10,00.

Beide studies samen zijn te verkrijgen voor € 16,00.

De **Filatelistische Studiekring Oost-Vlaanderen**(FISTO) heeft zijn **100e studie** gepubliceerd.

De studie is van de hand van Noël De Jaeger en behandelt de postmerken van het kantoor Eeklo.

De studie telt 71 bladzijden en kost € 10,00 (port inbegrepen voor verzending in het binnenland).

Ze kan besteld worden door storting of overschrijving van dit bedrag op rekening nr. 890-6841023-32 van FISTO, Kollekasteelstraat 14, 9030 Gent.

Een bevestiging van de bestelling per e-mail wordt op prijs gesteld (w. ronsse@skynet.be).

De **26ste Ruilbeurs Filatelie & Marcofilie** georganiseerd door de **postzegelkring van La Hulpe** wordt gehouden op zaterdag **11 juli 2009**. De beurs is open van 9 tot 17 uur en vindt plaats in zaal "Les Colibris", Rue des Combattants, 112 in 1310 La Hulpe.

Inlichtingen: Constant Kockelbergh, Avenue des Cerisiers 21, 1330 Rixensart, tel. 02 653 96 18, e-mail: constant.kockelbergh@skynet.be

Phila 2000 Courcelles organise le **13 juin 2009** sa **11e bourse multi collections** avec exposition philatélique "Fête du timbre 2009" sous le patronage de la F.R.C.P.B.Hainaut avec émission de duostamps sur le 65e anniversaire de la tuerie du Rognac à Courcelles de 9h. à 16 heures, salle de Miaucourt, rue Paul Pastur, 6180 Courcelles. Parking aisé - entrée gratuite

Pour tout renseignement: M. Culot Roger tel. 0494 67 82 25 e-mail: fb926682@skynet.be

Op zondag **14 juni 2009** organiseert '**PHILA-ZELZATE**' zijn **6de Internationale Ruilbeurs** van 9 tot 14 uur in het Gemeentehuis, Grote Markt 1 in 9060 ZELZATE. Toegang gratis.

Wat?: Postzegels, postwaardestukken, briefkaarten, fantasiekaarten, info-stand club en VBP info & oudere prentbriefkaarten van Zelzate.

Inlichtingen: Theo Van Damme, Denderdreve, 83 - 9060 Zelzate.

GSM: 0499 33 10 15. E-mail: theo.vandamme@scarlet .be

Le **Waterloo Philatélic Club** organise sa **12e BOURSE PHILATELIQUE** le **23 août 2009** de 9h00 à 16h00. Ecole communale de Mont Saint-Jean, Chaussée de Bruxelles, 660 à 1410 WATERLOO. Info : W. D'hoore Tél. : 02/354 74 07.

De herkomst van minder bekende Congolesse plaatsnamen (vervolg)

Filip Van Der Haegen: Voorzitter K.L.B.P. West-Vlaanderen

5. Costermansstad

Costermansstad is de hoofdstad van de provincie Kivu, gelegen aan het gelijknamige meer.

Het postkantoor werd op 1 oktober 1927 in gebruik genomen.. Voorheen was dit Bukavu.

Vanaf 1952 werd opnieuw deze naam gebruikt.

Ook deze stad dankt haar naam aan een opmerkelijke persoon. Paul Marie Costermans werd geboren in Brussel op 2 april 1860. Na een opleiding aan de militaire school treedt hij als luitenant in dienst van de Onafhankelijke Congostaat. Op 2 november 1890 bereikte hij per schip Boma. Hij werd kort daarop bevorderd tot districtoverste voor Stanley-Pool. Hij hielp bij de bouw van verblijven en kampen voor de blanke bevolking die in Leopoldstad in 1892 uit een 43 personen bestond. Zijn gezondheids-toestand noodzaakte hem er echter toe op 10 maart 1892 weer naar België terug te keren. Begin december scheepte hij opnieuw in voor Congo. Eind april 1894 noopte zijn gezondheid hem ertoe terug naar België te reizen

In 1895 vertrok Costermans weer naar Congo om voor de derde maal het commando van het Stanley-Pool district op zich nemen. Het toenemen van de economische activiteiten (spoorweg, binnenscheepvaart) vergde heel wat administratieve en logistieke planning. Zijn inzet werd beloond met een bevordering tot algemeen commissaris op 1 juni 1897. Na een kort verblijf in Europa kwam hij als staatsinspecteur terug naar Leopoldstad.

In 1902 werd Costermans door de koning verzocht om naar de grensstreek met Tanganyika te reizen, omdat de Duitse troepen meer en meer de grens met Congo overschreden en er aanspraak maakten op de streek aan de Ruzizirivier. Costermans liet diverse versterkingen bouwen waardoor de Duisters niet verder

oprukten. Na 18 maanden gaf hij het bevel over aan kapitein Tombeur en keerde naar België terug op 12 september 1903.

Leopold II beloofde zijn trouwe dienaar eind november 1903 door hem tot vicegouverneur- generaal van de Congostaat te benoemen. Hij kreeg nu als opdracht om de streek van de benedenstroom te versterken, door o.a het fort van Shinkakasa verder uit te bouwen.

In oktober 1904 kwam in Boma een onderzoekscmissie aan om de toestand te evalueren.

Op dat ogenblik begon men in de Belgische pers een anti-Congocampagne te voeren. Wantoestanden werden (terecht) aangeklaagd maar ook uit hun context genomen en sterk overdreven. Hierdoor werd de taak van de Congo- lese Administratie ten zeerste bemoeilijkt. Men verwekte immers de indruk dat alles verkeerd verliep en men raakte in België sterk verdeeld over de toekomst van de Congostaat.

Costermans, die al een zeer zenuwachtig persoon was, voelde zich zwaar onder vuur genomen. Hoewel de dokters hadden aanbevolen hem niet alleen te laten slaagde hij erin om tijdens een ogenblik van onoplettendheid in Banana de hand aan zichzelf te slaan op 9 maart 1905. Zijn stoffelijk overschot werd naar België overgebracht.

Luchtpostbrief uit Costermansstad naar Irumu op 27 november 1939.

Tarief drukwerk: 25 ct, tarief luchtrecht 50 ct.

Foto van Costermanstad (Bukavu). In de verte het Kivumeer.

6. Banningstad

Banningstad bevindt zich in de provincie Leopoldstad, ten noordoosten van de hoofdstad. De stad was eerder bekend onder de naam Bandundu, maar werd in 1932 Banningstad gedoopt.

De naam is verbonden met Emile Banning (1836-1898). Deze hoge functionaris van Luikse afkomst kan als theoreticus van de kolonisatie beschouwd worden. Als archivaris van de

bibliotheek van het Ministerie van Buitenlandse Zaken verdiepte Banning zich in de Congolese kwesties.

Deze doctor in de letteren lanceerde de idee om een internationale geografische conferentie samen te roepen, die aan de basis lag van de "Association Internationale Africaine". Als Belgische gezant op de Conferentie van Berlijn in 1884 en Brussel (1890) droeg hij bij tot de erkenning van de Onafhankelijke Congostaat. Niettemin distantieerde hij zich daarna van de koninklijke Afrika-politiek.

*Brief van Brussel naar Banningstad op 15 november 1935 verstuurd met de eerste Sabenavvlucht Brussel – Elisabethstad.
Landrecht 1.50 Fr/20 gr, luchtrecht 2.50 Fr/5 gr.*

7. Kindu - Port Empain

Port Empain is de naam die in 1945 aan de stad Kindu werd gegeven. Deze stad ligt in de

oostelijke Kivuprovincie. Op 1 oktober 1958 werd de benaming in de stempel aangepast naar Kindu 1. Port Empain verwijst naar Baron Edouard Empain (° Beloel 20.09.1852 + Woluwe 22.07.1929) Van opleiding ingenieur groeide hij uit tot een groot industrieel en financier. Zijn belangrijkste activiteit bestond uit het aanleggen van tram- en metrolijnen, niet alleen in België maar ook in het buitenland (Rusland, China, Spanje) Maar we herinneren hem vooral dank zij de bouw van de Parijse metro.

Samen met koning Leopold II werkte hij mee aan de economische ontplooiing van Congo, door het oprichten van de Compagnie des chemins de fer des Grands Lacs Africains, waardoor dan weer werk werd verschaft aan Belgische toeleveringsbedrijven.

Laten we nog vermelden aan dat hij tevens de ontwerper was van de nieuwe stad Heliopolis in Egypte, en in Caïro de tramlijnen aanlegde.

Hij was een groot mecenas op wetenschappelijk gebied.

Brief van Kindu Port Empain naar Brussel, gedateerd 27 november 1947

wordt vervolgd ...

De Slechtvalk

Niko Van Wassenhove

De slechtvalk is een echte wereldburger, die op alle continenten leeft en enkel ontbreekt in Nieuw-Zeeland en Antarctica. Dit maakt hem tot één van de meest bekende valken ter wereld.

Kenmerkend is het verschil in grootte tussen het mannetje en het vrouwtje. Zij kan tot 1 kg wegen en heeft een lengte van 45 cm, terwijl hij met zijn lengte van 38 cm en gewicht tot 700 gram duidelijk kleiner is. Beide hebben echter hetzelfde verenkleed. De bovenzijde is blauwgrijs en de borst heeft zwarte banderingen. De kop is zwart met een zwarte baardstreep. Die baardstreep accentueert de witte wang en keel.

Deze valk is een echte vogeljager. Alles wat vliegt tussen 15 gram en 1 kg is potentieel voedsel. De jachtmethode is vaak een spectaculaire vlucht met vliegsnelheden tot 320 km/u. Bij dergelijke stootduiken worden de vleugels naar het lichaam gebracht wat het typische vliegbeeld is van de Slechtvalk. Op de meeste plaatsen zijn duiven het hoofdvoedsel.

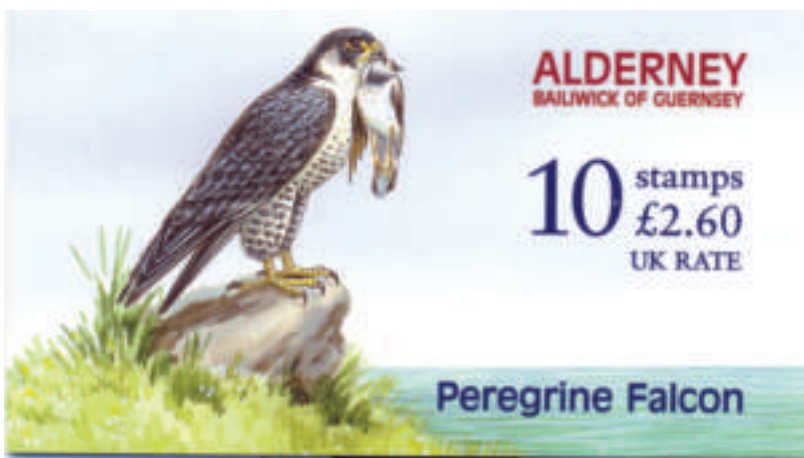
Hoewel deze vogels het liefst op rotswanden broeden, nestelen ze eveneens op de grond en in bomen. Op rotswanden broeden ze simpelweg op de grond en in bomen maken ze gebruik van oude nesten van andere vogels.

Vogels die in Scandinavië broeden, overwinteren in Midden- en West-Europa terwijl ze in de rest van Europa standvogels zijn.

Fig. 3.

Postzegelboekje Noorwegen. Niet alleen ganzen maar ook slechtvalken uit het noorden komen in België overwinteren.

Postzegelboekje Alderney. In kustgebieden jagen ze op typische kustvogels zoals plevieren.

De aanwezigheid van de Slechtvalk in Europa en België.

Na de Tweede Wereldoorlog begon het aantal broedparen in heel Europa sterk te verminderen met als dieptepunt begin de jaren '70. De grote oorzaak was het gebruik van gechloreerde koolwaterstoffen in de landbouw (DDT). Via de voedselketen kregen de vogels deze stoffen binnen met als gevolg afname van de schaaldikte van de eieren – de eieren braken tijdens het broeden – en

steriel worden. Midden de jaren '70 was de slechtvalk een zeldzame vogel geworden en stond op het punt te verdwijnen in Europa. Door de wettelijke bescherming tegen eiroof, afschot en verbod voor gebruik van DDT in de landbouw steeg de populatie langzaam. In 1966 werden alle roofvogels in België beschermd.

In Vlaanderen dateerde het laatste broedgeval al van 1912. In het zuiden van het land was het een zeldzame broedvogel in de valleien van de Maas, Semois, Lesse, Ourthe en Amblève. Het aantal broedparen in Wallonië zakte van 35 koppels in 1945 tot 20 in 1955. In 1968 werd het laatste succesvolle koppel gevonden op een rotswand langs de Maas.

Postwaardestuk Tsjechoslowakije 1938.

De huidige toestand in België

Eind de jaren '80 werd er opnieuw gebroed in de Maasvallei. Een andere vogel werd echter een probleem voor de slechtvalk – zijn grootste natuurlijke vijand: de oehoe. Door een uitzettingsprogramma van de grootste Europese uil in de Duitse Eifel was de oehoe een broedvogel geworden in Wallonië. Jongen en broedende wijfjes stonden op het menu van de oehoe, temeer omdat deze uil ook in

De Oehoe: de natuurlijke vijand van de Slechtvalk in België

(dezelfde) rotswanden broedt. Een oplossing kwam uit het buitenland. Daar werden speciale nestkasten op hoge gebouwen geplaatst. Het aantal koppels in Duitsland was terug gestegen en net over de grens in Nederland hadden ze een broedend koppel. De nestkasten werden bijna onmiddellijk bezet door koppels slechtvalken.

Sinds 2004 broedt er een koppel in het centrum van Brussel: op de kathedraal van Sint-Michiël en Sint-Goedele

Door het F.I.R (Fonds voor instandhouding van Roofvogels) werd in 1994 gestart met het plaatsen van nestkasten. In 1996 was het eerste broedgeval een feit. In de nestkast in Doel had het koppel 1 jong (vrouwkje). Er werden meer nestkasten geplaatst en het aantal koppels steeg jaar na jaar. De slechtvalk is ook een stadsvogel geworden en broedt nu in nestbakken in de Sint-Romboutstoren van Mechelen, St.-Baafskathedraal in Gent en in de Sint-Michiël en St.-Goedelekathedraal in Brussel waar ze kunnen jagen op de stadsduiven. In 2007 vlogen 100 jongen uit van 40 succesvolle paren. Niet ieder koppel komt tot een succesvol broedsel. Ondertussen stijgt ook het aantal overwinteraars in België die van het noorden (Scandinavië) komen.

Valkerij

De slechtvalk is door zijn spectaculaire jachtvluchten steeds bewonderd en geliefd geweest door valkeniers. Zeker in de middeleeuwen was het bezit van een slechtvalk een statussymbool dat enkel voor de adel was weggelegd. Tijdens deze periode bestond er een heuse handel in slechtvalken, gaande van het vangen en aftrainen tot het bezorgen en verzorgen van de vogels door valkeniers aan koningshuizen en bij de adel.

Wil je nog meer weten over deze vogel, dan moet je zeker Birdpex VI bezoeken van 9 tot 12 april 2010 in het Bouwcentrum in Antwerpen. Niet alleen een 1 kader over de slechtvalk maar de volledige vogelwereld op postzegel zal te bewonderen zijn op meer dan 300 vlakken. Wens je zelf deel te nemen? Alle informatie is te vinden op www.birdpex.be of via info@birdpex.be. ☘

Bronnen:

- Mebs R. & D. Schmidt. 2006. Roofvogels van Europa, Noord-Afrika en Voor-Azië. Tirion Uitgevers B.V., Baarn.
- Robbrecht G. 2007. De Slechtvalk in 2007. Mens en Vogel 46 (2): 32-37.
- Robbrecht G., M. Bekaert, D. Van Nieuwenhuysse, D. Vangeluwe, M. Louette & L. Lens. 2007. De Slechtvalk Falco peregrinus terug in België, het relaas van een geslaagde nestkastenactie. Natuur.oriolus 73 (3) BIJLAGE: 3-16.
- Suetens W. 1989. Les Rapaces d'Europe. Perron, Liège.
- Verheyen R. 1944. Les Rapaces Diurnes et Nocturnes de Belgique. Ouvrage édité par le Patrimoine du Musée royal d'Histoire naturelle de Belgique, Bruxelles.

Birdpex

Birdpex is dé tentoonstelling met als thema "vogels". Deze tentoonstelling wordt sinds 1990 om de vier jaar georganiseerd. Van 9 tot 12 april 2010 heeft in het bouwcentrum te Antwerpen de 6e editie plaats, samen met de internationale FEPA en nationale tentoonstelling ANTVERPIA 2010. De vorige edities gingen door in Christchurch (Nieuw-Zeeland), Rosenheim (Duitsland), Londen (Groot-Brittannië), Leek (Nederland) en Nørresundby (Denemarken). Het grote voordeel aan deze internationale tentoonstelling is dat er geen voorwaarden verbonden zijn aan uw deelname. Iedereen is welkom met zijn vogelverzameling, ook al heeft u nog nooit aan een tentoonstelling deelgenomen! Het is een uitgelezen kans om als vogelverzamelaar eens deel te nemen aan een tentoonstelling met internationale uitstraling en met deelnemers uit heel de wereld.

Postzegelveilingen **VAN LOOY** **VAN LOOY**

Frankrijklei 120
2000 Antwerpen
Tel.: 03/ 232 22 05
Fax: 03/ 225 18 73

info@vanlooystampauctions.com
www.vanlooystampauctions.com

Juni 2009 : Uitzonderlijke luchtpostveiling

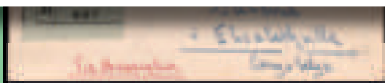
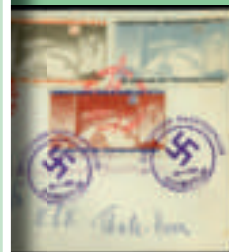
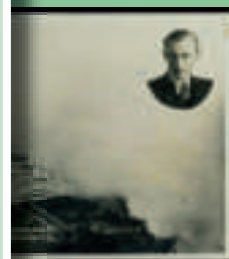
Wij veilen een exclusieve collectie, opgebouwd door dhr. Rottie, een van de pioniers in het opzetten van collecties eerste luchtpostbrieven.

Periode +/- 1930 tot +/- 1955, in totaal meer dan 1500 kavels, waaronder:

- Meer dan 400 zeppelinbrieven, België, Reich, Zuleitungspost ....
- Ruim 100 raketpostbrieven o.a. Oostenrijk, Indië (Sikkim), Nederland en België
- België: meer dan 400 eerste vluchten
- Belgisch-Congo, interne eerste vluchten
- Belgisch-Congo, buitenlandse vluchten
- Ruanda-Urundi, interne en buitenlandse eerste vluchten
- Helipost
- Ballonpost

Alle kavels worden uitgebreid beschreven op basis van data, luchtvaartmaatschappijen, start- en bestemmingsplaatsen.

U kan een gratis catalogus aanvragen via 03/232 22 05, info@vanlooystampauctions.com of via een briefje naar Van Looy & Van Looy, Frankrijklei 120, 2000 Antwerpen. Contacteer ons voor een gratis schatting van uw verzameling.

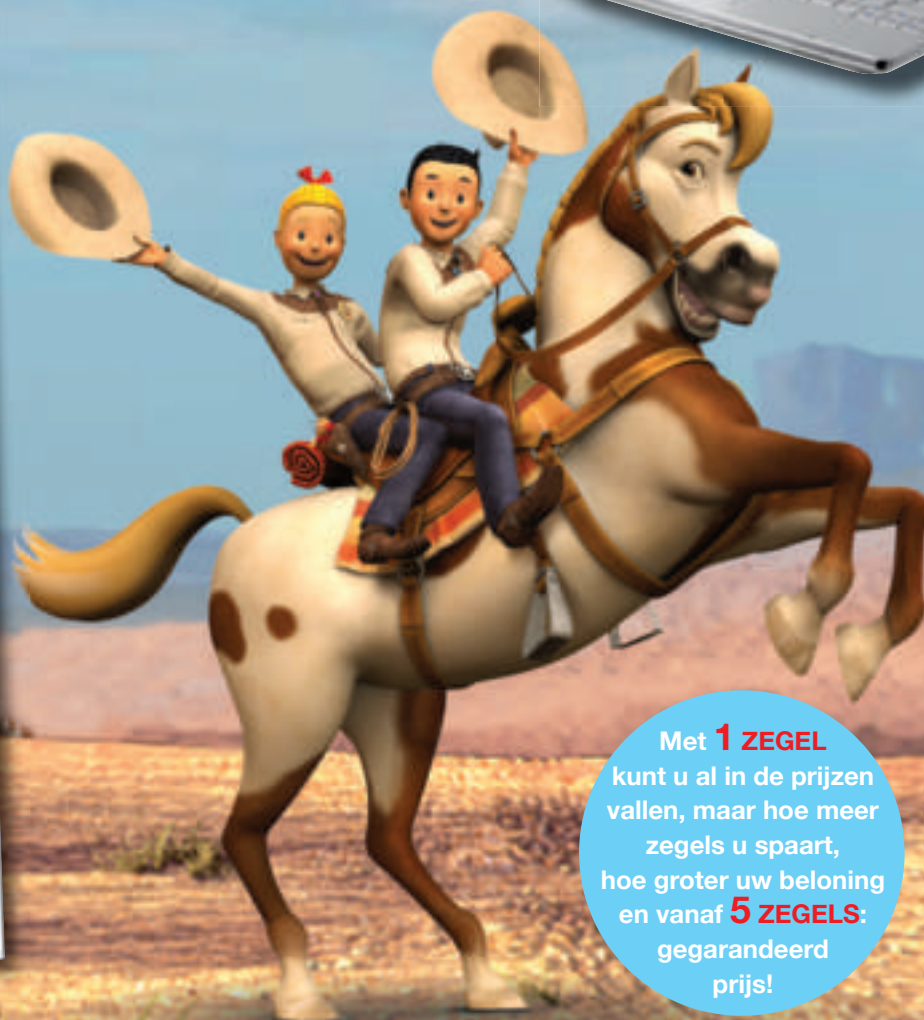

SPAAR VOOR DUIZENDEN LEUKE PRIJZEN MET DE **SUSKE EN WISKE**-POSTZEGELS

Deze prachtige prijzen kunt u winnen:

- 10 ■ Samsung NC 10 - Award winning miniPC
- 25 ■ DS Nintendo game-consoles met Suske en Wiske-game
- 50 ■ Suske en Wiske-dekbedovertrekken
- 50 ■ Deluxe stripreeksen van Stam & Pilou (1 t.e.m. 10)
- 50 ■ Mijnzegel®-vellen met je eigen foto
- 200 ■ Duotickets voor de film «De Texas Rakkers»
- 500 ■ Duostamp® setjes **SUSKE EN WISKE**

Met **1 ZEGEL**
kunt u al in de prijzen
vallen, maar hoe meer
zegels u spaart,
hoe groter uw beloning
en vanaf **5 ZEGELS**:
gegarandeerd
prijs!

Deelnemen is supereenvoudig!

U vindt ze nu op alle brieven, de postzegels van Suske en Wiske. Verzamel ze en kleef ze op een spaarkaart, antwoord op de wedstrijdvraag, en stuur de ingevulde kaart in vóór 31 augustus 2009.

Spaarkaarten vindt u in alle postkantoren en PostPunten, in de meeste zegelwinkels en op www.depost.be/suske_en_wiske
Meer informatie en wedstrijdreglement op www.depost.be/suske_en_wiske

Spaart u niet voor uzelf, denk dan aan uw kinderen en kleinkinderen
en geef hen uw hobby op deze unieke wijze door.

Weet trouwens dat u zoveel spaarkaarten mag inzenden als u wilt!

